

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาดัชนีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่น ในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 28 ธันวาคม 2529 โดยเปรียบเทียบดัชนีในรูปแบบการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมของพีชไบนารีกับรูปแบบของทรีแอนดิส ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะในการศึกษาดัชนีต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถของดัชนีต่าง ๆ ในรูปแบบของพีชไบนารีกับรูปแบบของทรีแอนดิสในการทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาความสามารถของดัชนีต่าง ๆ ในรูปแบบของพีชไบนารีกับรูปแบบของทรีแอนดิสในการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาความ เชื่อที่มีต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่น
4. เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคคลทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่น
5. เพื่อศึกษาเจตคติต่อตัวแปรการเลือกตั้งในการทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่น
6. เพื่อศึกษาเกณฑ์สำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือก ผู้สมัคร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ตัวแปรที่ทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เลือกผู้สมัคร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่นในรูปแบบของพีชโบนสามารถทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เลือกผู้สมัครที่ทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงในรูปแบบของทรีแอนด์อิส
2. เจตนาการเลือกผู้สมัครสามารถทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เลือกผู้สมัคร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่นได้อย่างมีนัยสำคัญ
3. ตัวแปรความรู้สึก คุณค่าของผลกรรมและมีปัจจัยทางสังคมในรูปแบบของทรีแอนด์อิส ร่วมกันทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัคร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของครูและผู้นำท้องถิ่นได้สูงกว่า ตัวแปร เจตคติต่อการเลือกผู้สมัครร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในรูปแบบของพีชโบน
4. เจตคติต่อการเลือกผู้สมัครและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถทำนายเจตนา การเลือกผู้สมัครของครูและผู้นำท้องถิ่นได้อย่างมีนัยสำคัญ
5. เจตคติต่อการเลือกผู้สมัคร ผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อ เกี่ยวกับการกระทำกับการประเมินผลกรรม และผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อ เกี่ยวกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของครูและผู้นำท้องถิ่น มีความแตกต่างกันในกลุ่มที่เลือกและไม่เลือกผู้สมัครอย่างมีนัยสำคัญ
6. เจตคติต่อการเลือกผู้สมัครสามารถทำนาย เจตนาการเลือกผู้สมัครได้สูงกว่า เจตคติต่อพรรคการเมืองของผู้สมัครและ เจตคติต่อหัวหน้าพรรคการเมืองของผู้สมัคร
7. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้สมัครของครูและผู้นำท้องถิ่น ใช้เกณฑ์พิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัคร เป็นร้อยละสูงกว่าเกณฑ์พิจารณาอื่น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 113 คน ครูระดับประถมศึกษา สังกัด สปจ.จังหวัดขอนแก่น จำนวน 231 คน และผู้นำท้องถิ่นในเขต

เลือกตั้งที่ 1 จำนวน 214 คน รวม 558 คน โดยกลุ่มตัวอย่างครูเป็นครูที่สอนและมีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดขอนแก่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ "แบบสำรวจความรู้สึคนึกคิด เกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 28 ธันวาคม 2529" โดยสร้างขึ้นตามหลักการในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน และพิชโยน กับรูปแบบพฤติกรรมระหว่างบุคคลของทรีแอนดิสคือ

1. สำรวจความเชื่อ กลุ่มอ้างอิงที่มีต่อการลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครในวันที่ 28 ธันวาคม 2529 กับครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ครูระดับประถมศึกษา สังกัด สปจ.จังหวัดขอนแก่น และผู้นำท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน
2. สร้างแบบสำรวจฉบับทดลองนำไปให้กลุ่มครูทั้ง 2 ระดับและผู้นำท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คนตอบ และวิเคราะห์ค่าความเที่ยงความสอดคล้องภายในแบบแอลฟา ได้ค่าระหว่าง .66 ถึง .92
3. ปรับปรุงแบบสำรวจความคิดเห็นฉบับทดลองใช้ให้สมบูรณ์ นำไปให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 620 คนตอบ
4. ติดตามพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงของกลุ่มตัวอย่างภายหลังวันเลือกตั้งแล้ว โดยเป็นแบบรายงานพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับและติดตามแบบรายงานคืนจำนวน 558 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส-เอ็กซ์

1. คำนวณหาคะแนนเจตคติทางตรงต่อการลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขของกลุ่มผู้ตอบรายบุคคล โดยหาผลรวมของเจตคติรายข้อหารด้วยจำนวนข้อ เป็นเจตคติทางตรงต่อการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลข

คำนวณหาคะแนนเจตคติแตกต่างทางตรง (dA) ต่อการลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขของกลุ่มผู้ตอบรายบุคคล โดยนำคะแนนเจตคติทางตรงต่อการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 ลบด้วยคะแนนเจตคติทางตรงต่อการเลือกผู้สมัครหมายเลข 2 หมายเลข 1 ลบด้วยหมายเลข 3 และหมายเลข 2 ลบด้วยหมายเลข 3

2. คำนำหนาหาคะแนน เจตคติทางอ้อมต่อการลงคะแนน เสียง เลือกผู้สมัครแต่ละ
หมาย เลขของกลุ่มผู้ตอบรายบุคคล โดยหาผลรวมของผลคูณระหว่างความ เชื่อ เกี่ยวกับผลกรรม
การ เลือกผู้สมัครกับการประเมินคุณค่าของผลกรรม และถือ เป็นคะแนนคุณค่าของผลกรรม (C)
ต่อการ เลือกผู้สมัครแต่ละหมาย เลขด้วย

คำนำหนาหาคะแนน เจตคติแตกต่างทางอ้อม (d₂be) ต่อการลงคะแนน เสียง
เลือกผู้สมัครแต่ละคูหมาย เลขของกลุ่มผู้ตอบรายบุคคล โดยนำคะแนน เจตคติทางอ้อมต่อการ เลือก
ผู้สมัครหมาย เลข 1 ลบด้วยคะแนน เจตคติทางอ้อมต่อการ เลือกผู้สมัครหมาย เลข 2 หมาย เลข 1
ลบด้วยหมาย เลข 3 และหมาย เลข 2 ลบด้วยหมาย เลข 3

3. คำนำหนาหาคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการลงคะแนน เสียง
เลือกผู้สมัครแต่ละหมาย เลขของกลุ่มผู้ตอบรายบุคคล โดยหาผลรวมของผลคูณระหว่างความ เชื่อ
เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

คำนำหนาหาคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงแตกต่างทางอ้อม (d₂NBMC)
ต่อการลงคะแนน เสียง เลือกผู้สมัครแต่ละคูหมาย เลขของกลุ่มผู้ตอบรายบุคคล โดยนำคะแนนการ
คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมต่อการ เลือกผู้สมัครหมาย เลข 1 ลบด้วยคะแนนการคล้อยตามกลุ่ม
อ้างอิงทางอ้อมต่อการ เลือกผู้สมัครหมาย เลข 2 หมาย เลข 1 ลบด้วยหมาย เลข 3 และหมาย เลข
2 ลบด้วยหมาย เลข 3

4. คำนำหนาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ระหว่าง

- ก) คะแนน เจตคติทางตรงกับคะแนน เจตนา เชิงพฤติกรรม
- ข) คะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงกับคะแนน เจตนา เชิงพฤติกรรม
- ค) คะแนน เจตคติทางอ้อมกับคะแนน เจตคติทางตรง
- ง) คะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมกับคะแนนการคล้อยตามกลุ่ม
อ้างอิงทางตรง
- จ) คะแนน เจตนา เชิงพฤติกรรมกับคะแนนพฤติกรรม การ เลือกผู้สมัคร

5. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนดและน้ำหนักถดถอยมาตรฐานระหว่างตัวแปรทำนาย คือ เจตคติทางตรงและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง กับตัวแปร เกณฑ์คือ เจตนาเชิงพฤติกรรมด้วย เทคนิคสมการการถดถอยพหุคูณอย่างง่าย ดังสมการ

$$I = A \cdot (\beta_1) + SN \cdot (\beta_2)$$

6. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด และน้ำหนักถดถอยมาตรฐานระหว่างตัวแปรทำนาย คือ เจตนาเชิงพฤติกรรมและนิสัย กับตัวแปรเกณฑ์คือพฤติกรรมกรรมการเลือกผู้สมัคร ด้วยเทคนิคสมการการถดถอยพหุคูณอย่างง่าย ดังสมการ

$$B = I \cdot (\beta_1) + H \cdot (\beta_2)$$

และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนด และน้ำหนักถดถอยมาตรฐาน ระหว่างตัวแปรทำนายคือ เจตนาเชิงพฤติกรรมคูณด้วยคะแนนความเชื่ออำนาจของสถานการณ์ (F) กับคะแนนความตื่นตัวทางสรีระ (P) และนิสัยคูณด้วยคะแนนความเชื่ออำนาจของสถานการณ์กับคะแนนความตื่นตัวทางสรีระ กับตัวแปร เกณฑ์คือพฤติกรรมกรรมการเลือกผู้สมัคร ด้วยเทคนิคสมการการถดถอยพหุคูณอย่างง่าย ดังสมการ

$$B = [P \cdot F \cdot I] \cdot (\beta_1) + [P \cdot F \cdot H] \cdot (\beta_2)$$

7. คำนวณหาคะแนนมีปัจจัยทางสังคมต่อการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขของกลุ่มผู้ตอบรายบุคคล โดยนำคะแนนผลรวมของความเชื่อเกี่ยวกับปทัสถาน (ΣNB) (ตรงกับความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในรูปแบบของพิชโยน) บวกคะแนนบทบาทต่อการใช้สิทธิ์ (R) คะแนนอัตมโนทัศน์ต่อการเลือกผู้สมัคร (SC) และคะแนนข้อตกลงระหว่างบุคคล (IA) ต่อผู้สมัครแต่ละหมายเลข ดังสมการ

$$S = \Sigma NB + R + SC + IA$$

8. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนดและน้ำหนักถดถอยมาตรฐาน ระหว่างตัวแปรทำนาย คือความรู้สึกต่อการเลือกผู้สมัคร คุณค่าของผลกรรมต่อการเลือกผู้สมัคร และปัจจัยทางสังคมต่อผู้สมัคร กับตัวแปรเกณฑ์คือเจตนาการเลือกผู้สมัคร ด้วยเทคนิคสมการการถดถอยพหุคูณอย่างง่าย ดังสมการ

$$I = A \cdot (\beta_1) + C \cdot (\beta_2) + S \cdot (\beta_3)$$

9. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง

- ก) คะแนนคุณค่าของผลกรรมกับคะแนน เจตนา เชิงพฤติกรรม
- ข) คะแนนปัจจัยทางสังคมกับคะแนน เจตนา เชิงพฤติกรรม
- ค) คะแนนนิสัยกับคะแนนพฤติกรรมการเลือกผู้สมัคร

10. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ สัมประสิทธิ์แห่งการกำหนดและน้ำหนักถดถอยมาตรฐานระหว่างตัวแปรทำนาย คือ เจตคติทางตรงรายข้อต่อผู้สมัครแต่ละหมายเลขชุดหนึ่ง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมรายข้อแต่ละหมายเลข ชุดที่สอง และ เจตคติทางอ้อมรายข้อต่อผู้สมัครแต่ละหมายเลข เป็นชุดที่สาม โดยมีตัวแปรเกณฑ์คือเจตนา เชิงพฤติกรรมของกลุ่มผู้ตอบที่เลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลข ด้วยเทคนิคสมการการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Method)

11. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและน้ำหนักถดถอยมาตรฐานของตัวแปรทำนายคือ เจตคติต่อการเลือกผู้สมัคร เจตคติต่อพรรคการเมืองของผู้สมัคร และเจตคติต่อหัวหน้าพรรคการเมืองของผู้สมัครหมายเลข 1 และหมายเลข 2 กับตัวแปรเกณฑ์คือเจตนาการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 และหมายเลข 2 ชุดหนึ่ง และพฤติกรรมการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 และหมายเลข 2 อีกชุดหนึ่ง ด้วยเทคนิคสมการการถดถอยพหุคูณอย่างง่าย ดังสมการ

$$I = A_B \cdot (\beta_1) + A_P \cdot (\beta_2) + A_L \cdot (\beta_3)$$

$$B = A_B \cdot (\beta_1) + A_P \cdot (\beta_2) + A_L \cdot (\beta_3)$$

12. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน เจตคติแตกต่างทางตรง คะแนน เจตคติแตกต่างทางอ้อม และคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงแตกต่างทางอ้อมระหว่างกลุ่มผู้ตอบ ที่ลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 กับหมายเลข 2 หมายเลข 1 กับหมายเลข 3 และ หมายเลข 2 กับหมายเลข 3 จำแนกประเภทตัวอย่างด้วยการทดสอบค่าที (t-independent test)

13. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน เจตคติต่อการเลือกตั้ง คะแนน บทบาทต่อการใช้สิทธิ ระหว่างกลุ่มครูมัธยมศึกษา ครูประถมศึกษา และผู้นำท้องถิ่น ด้วยการ ทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในกรณีที่ค่าความแปรปรวนของคะแนนตัวแปรใด ๆ ของกลุ่มที่เปรียบเทียบ มีลักษณะ เป็นวิวิธพันธ์แห่งความแปรปรวน (Heterogeneity of Variance) จะปรับค่า ทดสอบ เอฟวิกฤต (F-critical) ด้วยองศาอิสระจาก $F_{(\alpha-1)}$ ที่องศาอิสระ (K-1) (N-K) เป็น $F_{(\alpha-1)}$ ที่องศาอิสระ (1), (n-1) และถ้าค่าทดสอบเอฟมีนัยสำคัญ ($\alpha < .05$) จะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยการเปรียบเทียบพหุคูณของเชฟเฟ (The Scheffe's Method of Multiple Comparison)

14. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน เจตคติต่อการเลือกตั้งระหว่าง กลุ่มผู้ตอบที่ใช้สิทธิกับกลุ่มผู้ตอบที่ไม่ใช้สิทธิ ด้วยการทดสอบค่าที (t-independent test)

15. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าร้อยละของตัวแปรความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย รายข้อที่ตอบว่า "ใช่" ระหว่างกลุ่มครูมัธยมศึกษา ครูประถมศึกษา และผู้นำท้องถิ่น ด้วยการทดสอบ ค่าไคสแควร์ (X^2 -test) กรณีที่เซลล์ (cell) ที่ค่าคาดหวัง (E_i) น้อยกว่า 5 และมากกว่า 1 รวมเกินร้อยละ 20 จะปรับชั้นองศาอิสระให้เท่ากับ 1 และในกรณีที่ค่าทดสอบ ไคสแควร์มีนัยสำคัญ ($\alpha < .05$) จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยเทคนิคการเปรียบเทียบ รายคู่ของ Marascuilo

16. คำนวณหาค่าร้อยละของความถี่และอันดับของการจัดอันดับ เกณฑ์พิจารณาในการ เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกประเภทตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. ตัวแปรเจตนาการเลือกผู้สมัครและนิสัยต่อการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 และหมายเลข 2 ในรูปแบบของทรีแอนดิส สามารถทำนายพฤติกรรมกาเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลข ($R_1 = .54, P < .001$; $R_2 = .62, P < .001$) สูงกว่าตัวแปรเจตนาการเลือกผู้สมัครในรูปแบบของพีชไบนารี ($R_1 = .53, P < .001$; $R_2 = .54, P < .001$) โดยมีค่าความแตกต่างร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับร้อยละ 1 และร้อยละ 9
2. ในรูปแบบของทรีแอนดิส ตัวแปรเจตนาการเลือกผู้สมัครมีค่านำหนักของการทำนาย ($\beta = .50, .42; P < .001$) สูงกว่านิสัยต่อการเลือกผู้สมัคร ($\beta = .13, .33; P < .001$) ยกเว้นในกลุ่มครูมัธยมศึกษา ตัวแปรนิสัยต่อการเลือกผู้สมัครหมายเลข 2 มีค่านำหนักของการทำนาย ($\beta = .49, P < .001$) สูงกว่าเจตนาการเลือกผู้สมัคร ($\beta = .27, P < .01$)
3. ตัวแปรความรู้สึก คุณค่าของผลกรรมและปัจจัยทางสังคมในรูปแบบของทรีแอนดิส สามารถทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขได้สูงกว่าตัวแปรเจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในรูปแบบของพีชไบนารี โดยมีค่าความแตกต่างร้อยละของความแปรปรวนอยู่ระหว่างร้อยละ 6 ถึงร้อยละ 11
4. ในรูปแบบของพีชไบนารี ตัวแปรเจตคติต่อการเลือกผู้สมัครและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง สามารถทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขได้อย่างมีนัยสำคัญ ($R = .62, .58, .58; P < .001$) โดยมีตัวแปรเจตคติมีค่านำหนักของการทำนาย ($\beta = .44, .41, .40; P < .001$) สูงกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = .28, .27, .27; P < .001$)
5. ในรูปแบบของทรีแอนดิส ตัวแปรความรู้สึก คุณค่าของผลกรรมและปัจจัยทางสังคม สามารถทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัครแต่ละหมายเลขได้อย่างมีนัยสำคัญ ($R = .66, .67, .67; P < .001$) โดยมีตัวแปรคุณค่าของผลกรรมมีค่านำหนักของการทำนาย ($\beta = .35, .43, .38; P < .001$) สูงกว่าความรู้สึก ($\beta = .29, .21, .25; P < .001$) และปัจจัยทางสังคม ($\beta = .13, .17, .21; P < .001$)
6. กลุ่มผู้ตอบมีเจตคติต่อการเลือกผู้สมัครและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อผู้สมัครที่กลุ่มเลือกสูงกว่าผู้สมัครที่กลุ่มไม่เลือกอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 3 กลุ่ม ($P < .01$)

7. ตัวแปรเจตคติต่อการเลือกผู้สมัคร เจตคติต่อพรรคการเมือง และเจตคติต่อหัวหน้าพรรคการเมืองของผู้สมัคร สามารถทำนายเจตนาการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 และ 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญ ($R_1 = .58, P < .001$; $R_2 = .53, P < .001$) โดยตัวแปรเจตคติต่อการเลือกผู้สมัครมีค่านำหนักของการทำนาย ($\beta_1 = .52, P < .001$; $\beta_2 = .52, P < .001$) สูงกว่าเจตคติต่อหัวหน้าพรรคการเมือง ($\beta_1 = .06, ns.$; $\beta_2 = -.01, ns.$) และเจตคติต่อพรรคการเมืองของผู้สมัคร ($\beta_1 = .05, ns.$; $\beta_2 = .03, ns.$)

8. ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 คือ ผลของความเชื่อกับการประเมินความเชื่อ ที่ว่าทำให้พรรคฝ่ายค้าน เข้มแข็งขึ้น ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรมีราคาดีขึ้น และผลของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ที่ว่านายทุนไม่เห็นควรให้เลือก และรู้สึกว่าการเลือกผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นสิ่งที่ก้าวหน้า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาการเลือกผู้สมัครหมายเลข 2 คือ ผลของความเชื่อกับการประเมินความเชื่อ ที่ว่าทำให้ได้ส.ส.ที่เป็นปาก เป็นเสียงของชาวยอนแก่นที่แท้จริง มีการคล้อยตามความประสงค์ของหัวหน้าพรรคราษฎร และรู้สึกว่าการเลือกผู้สมัครหมายเลข 2 เป็นสิ่งที่น่าสนับสนุน น่าสนใจ มีประโยชน์ แต่ค่อนข้างสปรก ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อเจตนาการเลือกผู้สมัครหมายเลข 3 คือ ผลของความเชื่อกับการประเมินความเชื่อ ที่ว่าทำให้ได้ส.ส.ที่เป็นปาก เป็นเสียงของชาวยอนแก่นที่แท้จริง ทำให้ได้ส.ส.ที่มีความเข้มแข็ง กล้าพูด กล้าทำ มีการคล้อยตามความประสงค์ของข้าราชการท้องถิ่น กลุ่มสามล้อ สูงแค้ว นรปติ ที่เห็นควรเลือกผู้สมัครหมายเลข 3 และรู้สึกว่าการเลือกผู้สมัครหมายเลข 3 เป็นสิ่งที่ดี น่าสนใจ น่าสนับสนุน และมีประโยชน์

9. กลุ่มผู้ตอบให้ความสำคัญกับ เกณฑ์พิจารณาเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นอันดับแรก คือ คุณสมบัติของผู้สมัคร ร้อยละ 36 อันดับสองคือ ผู้สมัครและนโยบายพรรค ร้อยละ 26.3 อันดับสามคือ นโยบายพรรค ร้อยละ 22.9 โดยกลุ่มครูมัธยมศึกษาและครูประถมศึกษาให้ความสำคัญอันดับแรกคือ นโยบายพรรค ร้อยละ 31.1 อันดับสองคือ ผู้สมัครและนโยบายพรรค ร้อยละ 28.7 อันดับสามคือ คุณสมบัติของผู้สมัคร ร้อยละ 24.6 ส่วนผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญอันดับแรกคือ คุณสมบัติของผู้สมัคร ร้อยละ 55.3 อันดับสองคือ ผู้สมัครและนโยบายพรรค ร้อยละ 22.1 และอันดับสามคือ ผลงานที่ผ่านมาของพรรค ร้อยละ 9.6

10. กลุ่มผู้ตอบมีความเห็นว่า การเลือกตั้งส.ส. และพรรคการเมืองมีความสำคัญต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ร้อยละ 95.2 และ 87.8 ตามลำดับ นายกรัฐมนตรีควรมาจากการเลือกตั้ง ร้อยละ 85.8 มีการแจกเงินหรือสิ่งของเครื่องใช้ ร้อยละ 88.2 และเห็นว่า การแจกเงินหรือสิ่งของเครื่องใช้จะเป็นโทษต่อบ้านเมืองในภายหลัง ร้อยละ 78 กลุ่มผู้ตอบไม่เชื่อว่าการเลือกตั้งส.ส. และผู้ที่ได้เป็นส.ส. จะช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนดีขึ้น ร้อยละ 81.3 และ 80.5 ตามลำดับ และเห็นว่าการรับเงินแจกเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ ร้อยละ 84.2 และไม่ควรเลือกผู้ที่แจกเงินเป็นส.ส. ร้อยละ 95.2

11. กลุ่มผู้ตอบมีเจตคติต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทางที่ตีปานกลาง รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน มีประโยชน์ แต่ค่อนข้างสกปรก ในกลุ่มผู้ตอบที่ไม่ใช้สิทธิ์ เป็นกลุ่มครูมัธยมศึกษาและครูประถมศึกษา ร้อยละ 83.2 และมีเจตคติต่อการเลือกตั้งในทางที่ตื้นเขินมาก รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่าเบื่อและสกปรก

ข้อ เสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อ เสนอแนะดังนี้

ประเด็นแรก เกี่ยวกับรูปแบบของพีชไบนารีและรูปแบบของทรีแอนด์ดิส

(1) การสำรวจความเชื่อและกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด ควรตระหนักถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาหลังจากการสำรวจและใช้แบบสำรวจจริง และช่วงระยะเวลาที่วัดตัวแปรทำนายทั้งหลายก็ระยะเวลาที่วัดพฤติกรรมไม่ควรทิ้งช่วงห่างมากเกินไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อและกลุ่มอ้างอิงของผู้ตอบได้ ทำให้ความแม่นยำตรงในความเชื่อและค่าการทำนายต่าง ๆ ลดลงได้

(2) กรณีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีระดับการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ เช่นกลุ่มผู้นำท้องถิ่นของงานวิจัยนี้ พึงใช้คำ และข้อความในแบบสำรวจที่เหมาะสม เข้าใจง่าย เพราะมีฉะนั้นผู้ตอบอาจตีความไม่ตรงจุดประสงค์ของแบบสำรวจ หรือขาดแรงจูงใจที่จะตอบ ทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นขาดความเที่ยงตรง

(3) การสร้างมาตรฐานประเมิน ควรปรับใช้มาตรฐานลำดับจากน้อยไปมาก หรือ มากไปน้อย เช่น การลงคะแนนเสียง เลือกผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นสิ่งที่...

ดี : (7) : (6) : (5) : (4) : (3) : (2) : (1) : เลว

แทนที่จะใช้คำกำกับว่า มาก, ปานกลาง, น้อย, ไม่ใช่ทั้ง 2 อย่าง, น้อย, ปานกลาง, มาก เพราะผู้วิจัยพบว่า ผู้ตอบจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำท้องถิ่นจะทำเครื่องหมายลงทั้ง 2 ขั้ว เช่น ดี"มาก" พร้อมกับ เลว"น้อย" เป็นต้น เนื่องจากผู้ตอบเข้าใจว่า ดีมาก มีความหมายคล้ายกับ เลว"น้อย" ทำให้แบบสำรวจฉบับนั้นไม่อาจนำมาวิเคราะห์ได้

(4) ตัวแปรบทบาท ถัดมโนทัศน์ต่อการเลือกผู้สมัครและนิสัย ในรูปแบบของ ทฤษฎีแอนดิส น่าจะลงวัดในลักษณะมาตรฐานประเมินแบบช่วงมาตรฐานบ้าง ซึ่งอาจจะได้ค่าตัวแปรวิจัยทางสังคม และนิสัยแตกต่างจากการวัดแบบสัมบูรณ์ ซึ่งในกรณีนี้ทฤษฎีแอนดิสก็ได้แนะนำการวัดไว้ อย่างเด่นชัดแน่นอนลงไป

(5) ตัวแปรความตื่นตัวทางสรีระและความเชื่ออำนาจของสถานการณ์ อาจมี คำนวณหนักมากขึ้น ในกรณีที่ศึกษาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า หรือไม่ทั้งระยะเวลาสั้น แต่ในกรณีการเลือกตั้ง ตัวแปรทั้งสองไม่จำเป็นที่จะนำมาวิเคราะห์ในสมการด้วย

(6) ควรนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของพิชโยนและไอเซน และรูปแบบ พฤติกรรมระหว่างบุคคลของทฤษฎีแอนดิส มาศึกษาการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเจตคติ โดยจัดกระทำ ต่อตัวแปรความเชื่อ เกี่ยวกับผลกรรมของการกระทำ การประเมินผลกรรมของการกระทำ กลุ่ม อ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หรือนำไปพัฒนาเป็นแบบจำลองในการเปลี่ยนแปลง เจตคติหรือพฤติกรรม โดยนำเทคนิคการเสริมแรง การสื่อสารและให้ข้อมูล กลุ่มสัมพันธ์มาประยุกต์ ใช้กับรูปแบบทั้งสอง ซึ่งอาจจะได้ข้อความรู้เกี่ยวกับรูปแบบทั้งสองนี้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น

ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับบทบาทและเจตคติต่อการเลือกตั้งของครู

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลุ่มครูมัธยมศึกษาและครูประถมศึกษาที่ไม่ใช้สิทธิ์ ลงคะแนนเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีเจตคติต่อการเลือกตั้งในทางที่ตื้นเขินมาก และ รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่าเบื่อและสกปรก ซึ่งอาจจะ เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ไม่ไปใช้สิทธิ์ในครั้งนี้ อีกทั้ง เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า เจตคติส่งผลต่อเจตนา และส่งผลต่อพฤติกรรม ดังนั้น ครู

ในฐานะที่มีบทบาทสนับสนุนและให้การศึกษาแก่ประชาชนต่อความสำคัญของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงควรตระหนักถึงปัญหานี้ แม้ว่าเจตคติหรือความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอกที่ยากแก่การควบคุมก็ตาม อย่างน้อยครูก็ควรไปใช้สิทธิ์แม้ว่าจะไม่เลือกผู้สมัครหมายเลขใดเลย เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนของคนได้ปฏิบัติตาม เพราะครูเป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเคารพและถือเป็นที่ปรึกษาของชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ การเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนจะเป็นตัวแบบสำหรับการเรียนรู้ทางสังคมให้แก่ชุมชน ซึ่งในระยะยาวอาจช่วยเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมต่อการใช้สิทธิ์เลือกตั้งได้

ประเด็นสุดท้าย เกี่ยวกับบทบาทของผู้สมัคร ส.ส. และพรรคการเมือง

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ตอบไม่ เชื่อว่าผู้สมัครที่ได้ เป็น ส.ส. จะช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนดีขึ้น และเชื่อว่าการเลือกตั้ง ส.ส. มีการแจกเงินหรือสิ่งของ เครื่องใช้แก่ผู้มีสิทธิ์เพื่อเลือกคน เป็น ส.ส. ตลอดจนผลการสำรวจความ เชื่อ เต็มซัดที่ผลออกมามุ่ง เน้นคุณสมบัติของผู้สมัครมากกว่าด้านนโยบายของพรรคหรือของผู้สมัคร ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ความเสื่อมในความศรัทธาต่อการเลือกตั้ง และสถาบันนิติบัญญัติของประชาชน ดังนั้น ผู้สมัคร ผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพรรคการเมืองทั้งหลายจึงพึงตระหนักในปัญหาเหล่านี้ พึงพยายามดำเนินนโยบายที่ได้แถลงต่อประชาชน เผยแพร่แนวนโยบายของคนอย่างต่อ เนื่องและหาทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังที่กล่าวมาอย่างจริงจัง คืบเนื่อง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย